

Vi er ikke -vi er hele tiden ved at blive til!

af Morten Goll

Sprogets udvikling følger udviklingen af samfundet generelt. Den der behersker sproget behersker virkeligheden. Derfor er sproget en politisk kampplads. I det talte sprog er ”slang” et af de mest progressive felter i den sproglige udvikling. Indenfor kunsten er den eksperimenterende samtidskunst og samtidens musik felter hvor udvikling finder sted.

I mit land, Danmark, er der en konservativ kulturminister der har indført en national kanon. Det er en liste over værker som er særligt danske, som udtrykker essensen af nationens stræben og dens tilhørsforhold i den omgivende kultur. Kanonen er et værktøj blandt mange, som bliver brugt i forsøget på at styre samtidskunstens udviklingsmuligheder. Kunstnernes problem med kanonen er, at den definerer ultimativ kvalitet som noget fortidigt. Det er uheldigt i forhold til vores arbejde, som handler om at definere nuet.

Det værste ved kanonen er dog at den er nationalistisk. Den etableres for at politikere kan konkretisere nationens identitet. Af ideologiske grunde ønsker de at kunne pege på en stabil dansk identitet, som er forskellig fra omverdenen. De siger det er for at stå stærkere i mødet med det fremmede, ud fra devisen, at hvis man kender sig selv, så kan man bedre møde andre kulturer, uden at blive overvældet og løbet over ende.

Argumentet vidner om en misforståelse af hvad det vil sige at være et menneske blandt andre mennesker. Identitet er ikke noget der går i arv sammen med statsborgerskabet og indlemmelsen i det Centrale Person Register. Etnicitet, essens og rødder har naturligvis indflydelse på identitet, men kun i den udstrækning kollektivet ikke tillader andet. Identitet er en levende dynamisk størrelse der bliver til i realiteternes verden, som følge af mødet med andre mennesker. Vi er ikke. Vi er hele tiden *ved at blive til*. Processen bliver sat i gang og vedligeholdt af mødet med den anden.

Når national-konservative politikere har travlt med at fixere vores identitet og pege på alle mulige særlige egenskaber, så er det fordi de ønsker at fastholde en fortid, som opfattes som privilegeret. De er bange for hvem de selv kan blive til, -hvem deres medborgere bliver. Det sørgelige er, at denne frygt både hæmmer kommunikationen med den fremmede, men også opdagelsen af hvem vi selv er og hvad vi er på vej til at blive. Resultatet er en tilværelse der balancerer mellem mindreværd og storhedsvanvid. Begge disse indbyrdes afhængige tilstande fører til sammenbrud i kommunikationen. Når man forhindrer den interkulturelle dialog, forårsager man samfundets stagnation.

Heldigvis er der altid nogle der ikke er bange for verden, fremtiden eller sig selv. Og der er også dem, som måske er bange, men ikke kan handle anderledes: bøsser, lesbiske, transsexuelle og andre minoriteter som ikke passer ind i samfundets forestilling om den gode borger. Alle udvikler de deres kultur gennem handlinger, gennem fantasifuld slang, gennem ny musik og billedkunst. De ved, at deres identitet kun vokser gennem kommunikation med andre mennesker og andre kulturer. Og de ved at deres kultur bliver stærkere hver gang den lærer at favne endnu et stykke af omverden.

Men hvad sker der, hvis samfundets ideologiske pres på sprogets og kunstens udvikling bliver for stærkt? Hvad sker der hvis presset på borgernes udfoldelser føles så tungt, at de mindst bange - og dem der ikke kan handle anderledes - giver op og emigrerer til et sted hvor de kan *blive til* sammen med ligesindede i et mere tolerant klima?

-Så er man blevet en provins.